

Eugenija Pilinkienė

MANO PRISIMINIMAI APIE MONSINJORĄ ALBERTĄ TALAČKĄ

Prieš 40 metų, t.y. 1969 m., į Anykščius atvyko dirbti kunigas klebonas A. Talačka. 30 metų jis dirbo ganytojišką darbą, o dabar jau minime 10-ąsias jo mirties metines. Tai buvo aukšto intelekto, didelės vidinės kultūros, išsilavinęs žmogus, tikras dvasininkas, nuoširdžiai dirbęs sielovados darbą, visą gyvenimą domėjęsis menu, muzika, surinkęs didelę knygų, paveikslų ir meno dirbinių kolekciją.

Atvykęs į mūsų parapiją, jis buvo pakviestas į II-ųjų Pavarių kaime gyvenusio Jurgio Mickūno mirties metines. Jo našlė ir jos sesuo, apsirengusios tautiniais rūbais, pastoviai dalyvaudavo procesijose, todėl panoru artimiau susipažinti su naujuoju dvasios tėvu. Klebonas Albertas Talačka taip pat norėjo susipažinti su savo parapija. Kadangi tai yra mano gimtasis kaimas, buvau paprašyta parodyti kelią.

Pastebėjau, kad klebonas domisi gamtos vaizdais, gėrisi šiuo jau benykstančiu kaimu, kiekviename gamtos kūrinyje mato grožį, gėrį, prasmę. Supratau, koks imlus šio dvasininko vidus, kiek daug jis turi žinių, meilės, gėrio ir dvasingumo.

1982 m. leidau savo mažąjį sūnų prie Pirmosios Komunijos. Pusiau paslapčiomis vienuolė Adelė grupelę vaikų bažnyčios bokšto kambarėlyje išmokė tikėjimo tiesų ir mes, mamos, nuvedėme savo vaikus į kleboniją, pas kleboną į egzaminą. Klebonas pastebėjo, kad aš ir mano sūnus esame panašūs kaip du vandens lašai. Jis uždėjo rankas ant mano ir sūnaus širdies ir ištarė „Dar nemačiau, kad motina ir sūnus būtų taip panašūs. Jūsų ir širdys plaka vienodu ritmu“. O mano sūnelis išdrįso pasakyti, kad kartais ir mūsų sapnai būna vienodi.

Monsinjoras A. Talačka daug dirbo švietimo ir kultūros baruose, lankydavo kultūrinius renginius. 1990 m. jis atėjo į biblioteką pas „Marčiupio“ klubo literatus, pasakojo mums apie pasaulines kunigų rekolekcijas Romoje, visiems padovanojo po vertingą Kristaus Kančios paveikslėlį, palaimintą popiežiaus Jono Pauliaus II.

1995-ieji. Bėgant metams, Monsinjoro sveikata blogėjo. Jis nenorėjo gydytis ligoninėje, jam reikėjo ramybės. Todėl zakristijono žmona Arlauskienė paprašė, kad aš vykdyčiau gydytojų paskyrimus jo namuose. Savaitę jam kasdien statydavau lašines. Mačiau jo begalinį norą pasveikti, sulaukti savo auksinio kunigystės jubiliejaus.

Jubiliejaus kunigas sulaukė, ir praėjo jis kaip gražiausia Panevėžio vyskupijos šventė. Bet negailestinga, nepagydoma Alzheimerio liga progresavo, kol galutinai jį paguldė į lovą.

Mes, parapijos Sumos choro choristai, kartais švenčių progomis nueidavome jo aplankyti. Paskutinį kartą jį mačiau 3 savaitės prieš mirtį. Nuėjau jo lankyti su drauge. Ligonis atrodė liūdnam, sąmonė buvo pritemusi, akys užmerktos, mūsų jis nebepažino. Nebegalėjo valgyti, tik išgerdavo šaukštą kitą arbatos ar sulčių. Kai mes rengėmės išeiti, slaugytoja pasilenkusi prie jo ausies paprašė, kad jis mus palaimintų.

Mūsų dideliame nustebime, Monsinjoras, gulėdamas lovoje, neatmerkęs akių, pakėlė dešiniąją ranką, jo lūpos sujudėjo, nors žodžių mes negirdėjome. Supratau, kad jo sąmonė dar gyva ir padiktavo palaiminimo maldos žodžius, kurių ištarti jis nebeturėjo jėgų.

Mano draugė iš susijaudinimo pravirko. O man niekada neišdils iš atminties Monsinjoro paskutinis palaiminimas.

Vėly 1999 m. gruodžio 12-osios vakarą Monsinjoras išėjo į Amžinybę. Ankstų rytojaus rytą bažnyčios choristai telefonu pranešė vieni kitiems šią liūdną žinią. 10 val. suėjome visi į namą Šaltinio g., kurį jis nupirko klebonijai, pagiedojome porą giesmių, pasimeldėme, ir kai atvyko Svėdasų kunigai, keturi vyrai, apsirengę baltomis kamžomis, nešė karstą į bažnyčią.

Pirmąsias šv. Mišias už MonsinJORą Albertą aukojo trys kunigai dekanas V. Rabašauskas su Svėdasų vikaru ir Anykščių vikaras S. Maksvytis. Po to dvi dienas bažnyčioje prie velionio karsto pasikeisdami giedojo būriai choristų, kunigai kasdien aukojo šv. Mišias.

Monsinjoro Alberto Talačkos laidotuvių dieną, gruodžio 16 d., 12 val. šv. Mišias aukojo Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas ir net 45 kunigai svečiai. Įspūdingą pamokslą pasakė vyskupas, pavadinęs velionį kunigą Aukštaitijos švyturiu žemėje, o danguje – nauja žvaigždė.

Po šv. Mišių uniformuoti savanoriai nešė karstą aplink bažnyčią, po to katafalku nuvežė į naująsias kapines. Abiejose tako pusėse su gėlėmis stovėjo visų mokyklų mokiniai ir mokytojai. Kapuose gražiai kalbėjo kun. J. Juodelis, jauni kunigai ir vienuolės skaitė eilėraščius, skirtus MonsinJORui Albertui Talačkai, kuris 30 metų nuoširdžiai dirbo Anykščiams, jiems paliko ir neįkainojamą meno kolekciją bei biblioteką.

Kai nebebus mūsų, tų, kurie klausėmės jo pamokslų ir šventosios Evangelijos žodžių, ateinančioms kartoms jo neleis užmiršti Sakralinio meno muziejus.

Anykštėnai, žiūrėdami į Juozo Mockūno kūrinių „Mišių auka“, siųskime MonsinJORui maldas, o dangiškas simfonijas tegu jam amžinai ošia vyskupo Antano Baranausko šilelio pušys.

Eugenija Pilinkienė